

addenda

NÚM. 3
OCTUBRE DE 2000

INFORMACIÓ DE LA COMISSIÓ LINGÜÍSTICA TERRITORIAL DE L'ÀMBIT JURÍDIC I JUDICIAL DE GIRONA

PRESENTACIÓ

Amb aquest tercer número iniciem l'espai fix *D'interès*, en el qual volem descriure breument materials bibliogràfics i informàtics d'aparició recent que nosaltres coneixem i considerem de qualitat i útils per a l'exercici de professions relacionades amb el món jurídic i judicial. Ens estrenem amb quatre productes informàtics: dues pàgines web per a la consulta (ja esmentades en un número anterior) i dues eines de treball: un programa de traducció automàtica i un corrector gramatical.

LA DECLARACIÓ UNIVERSAL DE DRETS LINGÜÍSTICS A LES NOSTRES COMARQUES

El 6 de juny de 1996, en el marc de la Conferència Mundial de Drets Lingüístics, organitzada pel PEN Club Internacional i el CIEMEN, amb el suport de la UNESCO i amb la participació de més de cent ONG i centres PEN de tot el món, es va aprovar la Declaració Universal de Drets Lingüístics. La Declaració segueix el seu curs dins d'aquesta institució per tal d'arribar al seu objectiu final: esdevenir una Convenció Internacional de Drets Lingüístics aprovada per les Nacions Unides.

La Conferència de Barcelona va encarregar la creació del Comitè de Seguiment de la Declaració per aconseguir el màxim suport institucional i civí per a aquest document.

La Comissió d'Organismes i Serveis per a la Normalització Lingüística (totes les entitats que treballen en la difusió de l'ús del català a Girona), des de principis d'any, i d'acord amb el Comitè de Seguiment, està treballant per fer-ne el màxim de difusió. Hi ha previst, entre altres coses, un acte de presentació de la Declaració, que serà alhora una simbòlica lliçó inaugural dels cursos de català de tots els organismes de

la Comissió, que es farà el dia 20 d'octubre a l'Auditori de la Mercè de Girona.

Us convidem a tots a l'acte i a adherir-vos a la Declaració (<http://www.linguistic-declaration.org>).

NOU DECRET DE TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ JURADES

El Decret 119/2000, de 20 de març, de traducció i interpretació jurades, modifica l'anterior 87/1994, de traducció i interpretació jurades d'altres llengües al català, amb la novetat principal que regula la traducció i la interpretació no només d'altres llengües al català, tal com feia el decret derogat, sinó també del català a altres llengües, cobrint així el buit existent des del traspàs de la competència de la traducció i interpretació jurades a la Generalitat l'any 1994. Amb aquest Decret i com tothom qui obtingui aquesta certificació a partir d'ara, les persones ja inscrites al Registre de traductors i intèrprets jurats queden habilitades per fer traduccions o interpretacions inverses.

A les comarques de Girona actualment hi ha 20 traductors jurats del castellà, 16 del francès, 16 de l'anglès i 3 de l'alemany; i 17 intèrprets jurats del castellà, 2 del francès, 2 de l'anglès i 1 de l'alemany. Enguany s'han convocat proves de castellà, italià i alemany, i el 2001 se'n convocaran de castellà, francès i anglès.

D'INTERÈS

SERVEIS LINGÜÍSTICS DEL DEPARTAMENT DE JUSTÍCIA
<http://www.gencat.es/justicia/llengua>

Web que inclou el manual *Criteris lingüístics*. Aquest document ha estat elaborat pels lingüistes del Departament de Justícia i conté unes pautes lingüístiques comunes a tot l'àmbit jurídic i judicial, referides a qüestions de sintaxi i redacció (signes de puntuació, mots connectors, criteris d'estil, etc.) i a convencions (majúscules i minúscules, tractaments protocol·laris, abreviacions, escriptura de nombres, etc.).

També conté formularis, en Word, de documents jurídics i administratius basats en els models de la Comissió Assessoradora de Llenguatge Administratiu (CALA). Aquests formularis permeten desar-los com a plantilles pròpies, modificar-les i emplenar els camps dels formularis de manera automàtica.

COMISSIÓ DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DEL CONSELL DE COL·LEGIS D'ADVOCATS DE CATALUNYA
<http://www.cicac.org/sl/index2.htm>

Aquesta pàgina conté eines i recursos per facilitar la tasca de donar servei en llengua catalana. Ofereix plantilles de formularis jurídics de dret internacional, dret de família, societats de responsabilitat limitada, arrendaments urbans, formulari general i escrits de tràmit. A més, inclou reculls de terminologia i fraseologia juridicoadministrativa, bibliografia i novetats.

Així mateix, conté informació sobre formació en llengua catalana i assessorament, drets lingüístics i recursos informàtics en català. Finalment, aquesta pàgina es completa amb una secció que permet l'enllaç amb altres pàgines d'interès: Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, Direcció General de Política Lingüística, Serveis Lingüístics del Departament de Justícia, catàleg de llibres de text i manuals universitaris en català, programes informàtics gratuïts en català, etc. També podeu trobar-hi l'*Addenda*.

INCYTA: TRADUCCIÓ AUTOMÀTICA
<http://www.incyta.es/inici.shtml>

INCYTA és una empresa especialitzada en enginyeria lingüística i en el desenvolupament de projectes de traducció automàtica. Aquesta web inclou informació sobre els serveis de traducció automàtica del castellà al català i viceversa (qualitat de la traducció, terminis i preus). També permet realitzar una demostració gratuïta de traducció d'una frase i sol·licitar la traducció d'un document.

WORDCORRECT 4.0: CORRECTOR GRAMATICAL
<http://www.dgc.es/ca/welcome.htm>

WordCorrect és un programa independent de l'editor de textos, de manera que el mateix corrector es pot utilitzar en els diferents editors instal·lats a l'ordinador, com ara el Microsoft Word 6.0, 7.0 (Office 95) i 8 (Office 97), WordPerfect 5.2, 6.x, WordPerfect 8 (Suite 8), Lotus AmiPro 3.x, Claris Works i QuarkXPress (versió professional de WordCorrect). El WordCorrect s'incorpora a l'editor mitjançant un botó des d'on es pot accedir a l'aplicació, o també des del menú de les eines.

És l'únic corrector ortogràfic i gramatical de català que especifica l'errada comesa, mostra les alternatives i ofereix una ajuda gramatical que conté la norma a aplicar per a cada errada detectada. El mateix programa inclou un diccionari de sinònims i un diccionari de l'usuari al qual es poden afegir termes per tal que formin part de la correcció ortogràfica i gramatical.

QUÈ ÉS LA CALA?

La Comissió Assessoradora de Llenguatge Administratiu és l'òrgan assessor de la Direcció General de Política Lingüística que estudia i emet dictamen sobre les qüestions que li són sotmeses, per aquesta Direcció General o pels departaments de la Generalitat, sobre el llenguatge administratiu i jurídic i la documentació administrativa. Pot proposar l'adopció de convencions i acords sobre diferents aspectes no previstos per la normativa, sempre subsidiaris de la normativa de l'Institut d'Estudis Catalans. Les qüestions de naturalesa terminològica es traslladen al Centre de Terminologia TERMCAT. Els acords de la CALA es difonen principalment a través dels models de documents i criteris difosos pel web *Llengua catalana* (<http://cultura.gencat.es/llengua>), per la revista de la Direcció General de Política Lingüística *Llengua i ús* i a través de la col·lecció del mateix organisme *Criteris Lingüístics*.

LA TRADUCCIÓ DE TEXTOS NORMATIUS

La Direcció General de Política Lingüística dedica l'opuscle número 4 de la seva col·lecció *Criteris Lingüístics* a donar unes pautes que facilitin la traducció al català de lleis, reglaments, contractes d'adhesió, etc. D'una banda, pretén resoldre les principals qüestions de llengua que es plantegen en aquest tipus de traducció (l'ordre dels elements en la frase, les anàfores i nominalitzacions, el futur i les formes del subjuntiu, les perífrasis, les passives i els gerundis), i, de l'altra, contribuir a l'homogeneïtat d'estil d'aquests textos. Aquests criteris són el resultat de la resolució dels problemes principals que han sorgit en l'edició del *Butlletí Oficial de l'Estat* en català, i són fruit del treball conjunt dels serveis lingüístics del Departament de Justícia,

de la Direcció General de Política Lingüística, de l'Entitat Autònoma del Diari Oficial i de Publicacions de la Generalitat, del Parlament de Catalunya i de la Universitat de Barcelona (en representació de les universitats de Catalunya).

L'opuscle acaba amb una llista molt útil d'equivalències castellà/català de terminologia i fraseologia jurídica i administrativa normalitzada, que són tots els acords terminològics de la Comissió Assessoradora de Llenguatge Administratiu (CALA) aprovats pel TERMCAT o normativitzats per l'Institut d'Estudis Catalans. Vegeu-ne alguns exemples triats a l'atzar: **alevosía**> traïdoria, **dar vista al expediente**> sotmetre a vista l'expedient, **deslinde**> delimitació, **día de autos**> dia dels fets, **fallar**> decidir, **justipreciar**> fixar el preu just, **quebranto de moneda**> menyscapte de diners...

NOUS TÍTOLS

Recordareu que la Comissió Lingüística Territorial de l'Àmbit Jurídic i Judicial va organitzar, el maig de l'any passat, l'exposició *Cent vuitanta llibres de l'àmbit jurídic i judicial en català*, cedida pel Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat. Un any més tard volem actualitzar aquella relació de títols comunicant-vos quins són els llibres publicats durant el curs 1999-2000:

- ARMENTA DEU, Teresa: *Lliçons de Dret processal penal*, EDIUOC.
- BADOSA COLL, Ferran: *Compendi de dret civil català*, Edicions UB/Marcial Pons.
- BUENO SALINAS, Santiago: *Dret canònic: universal i particular de Catalunya*, Marcial Pons.
- DE MONTAGUT, Tomàs: *Història del pensament jurídic*, Universitat Pompeu Fabra.
- Diversos autors: *Les penes en el codi penal de 1995*, Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada.

L'ARTICLE Una eina d'ús normal

La Universitat de Girona és una de les universitats catalanes amb un índex més elevat d'ús del català en la docència, i la Facultat de Dret no n'és una excepció, en comparació amb la resta. En la nostra Universitat els professors i els estudiants trien lliurement la llengua en què volen expressar-se, i mai hem tingut conflictes lingüístics d'aquests que de vegades alguns magnifiquen o, senzillament, s'inventen. En aquest sentit, la Universitat està treballant en l'elaboració d'un reglament que contribuirà a clarificar l'ús de les llengües en els diferents àmbits de la vida acadèmica.

Sóc conscient, com a professor de Dret, de la transcendència que té la tria de la llengua en què s'imparteix la docència, a causa de l'efecte multiplicador que suposa en relació amb els nostres estudiants. L'exercici de les diferents professions jurídiques difícilment podrà dur-se adequadament a terme en català si la nostra llengua no ha tingut un fort protagonisme en la formació universitària. D'altra banda, sovint s'al·lega que el mercat laboral demana castellà, de manera que el triomf professional requereix que la formació universitària es dugui a terme en aquesta llengua. A banda que l'ús correcte d'una llengua no exclou el de l'altra (sinó probablement al revés), si s'acceptés aquest raonament no fariem altra cosa que seguir l'estèril lògica del peix que es mossega la cua. A més, com s'ha pogut observar en els darrers anys, la importància i la valoració del català en els àmbits jurídics augmenten progressivament.

En la nostra Facultat de Dret hem anat impulsant actuacions encaminades a pal·liar certs dèficits en aquesta matèria, com ara l'acolliment dels estudiants procedents de programes Sócrates amb una formació especial en llengua catalana prèvia al període lectiu, els intercanvis lingüístics entre aquests estudiants i els catalans, la formació especialitzada de llenguatge jurídic i de tècniques de comunicació oral i escrita, l'aprofitament de recursos que ens ofereixen les noves tecnologies, etc. Aquest és un dels nostres reptes, el de capacitar els futurs professionals del Dret per treballar en català. El repte dels que ja hi treballen és el d'aconseguir que utilitzin el català a la feina no sigui un acte de militància, sinó un acte de plena normalitat. Sense una estreta col·laboració entre els agents implicats, de dins i de fora, no ens en sortirem. Val la pena seguir impulsant un interès comú: que el català sigui una llengua present i d'ús normal en l'àmbit jurídic i en el judicial.

Guillem Ormazábal Sánchez
Professor titular de dret processal
Vicerector de Desenvolupament Estatutari
Universitat de Girona

Coordinació:

CNL de Girona, DGPL a Girona, Servei de Llengües Modernes de la UdG

Secretaria:

DGPL
Serveis Territorials de Cultura
C/ Juli Garreta, 14 – 17002 Girona
Tel. 972 41 29 99 – Fax 972 41 27 81
polstg@correu.gencat.es

La Comissió Lingüística Territorial de l'Àmbit Jurídic i Judicial està formada pels organismes següents:

Col·legi d'Advocats de Figueres, Col·legi d'Advocats de Girona, Col·legi de Notaris de Catalunya, Col·legi de Procuradors de Girona, Centre de Normalització Lingüística de Girona (Consorti per a la Normalització Lingüística), Equip de Normalització Lingüística dels Jutjats de Girona, Direcció General de Política Lingüística, Jutjats de Girona, Universitat de Girona i Centre Associat de la UNED de Girona.

Aquest número s'edita gràcies al suport del Col·legi d'Advocats de Girona.